МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

ПОЛОЖЕННЯ

про академічну доброчесність та корпоративну культуру
у Національному університеті кораблебудування
імені адмірала Макарова

ВВЕДЕНО В ДІЮ
наказом ректора НУК
№ 272 від «02» липня 2026 р.

Ректор _____ Євген ТРУШЛЯКОВ

Миколаїв 2026

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА СФЕРА ДІЇ 4

2. ВИДИ ПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ 6

3. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ ПОВІДОМЛЕНЬ ТА РЕГЛАМЕНТ УПОВНОВАЖЕНОГО ОРГАНУ 10

4. ЗАХОДИ РЕАГУВАННЯ, АКАДЕМІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА АПЕЛЯЦІЯ 22

5. ПРЕВЕНТИВНІ ЗАХОДИ ТА ЗАПОБІГАННЯ ПОРУШЕННЯМ 32

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ 34

ДОДАТКИ 36

Обговорено та схвалено на засіданні навчально-методичної ради НУК (протокол № 6 від 24 червня 2026 року) Положення про академічну доброчесність та корпоративну культуру у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова.

Затверджено Вченою Радою Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (протокол № 6 від 30 червня 2026 року).

Погоджено Студентською Радою НУК (протокол № 4 від 12 квітня 2026 р.)

Погоджено Радою молодих науковців НУК (протокол № 7 від 9 квітня 2026 р.)

Укладачі: М.С. Михайлов; С.А. Уткіна; О.В. Бобіна; М.В. Волосюк; О.Ю. Кравчук; Д.В. Котляр.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА СФЕРА ДІЇ

1.1. Це Положення є процедурним нормативним актом (складником внутрішньої системи забезпечення якості освіти), який регламентує види порушень академічної доброчесності, визначені законом, а також особливості їх застосування та процедури реагування, а також порядок притягнення суб'єктів академічної діяльності до академічної відповідальності в Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова (далі — НУК, Університет).

1.2. Дія цього Положення поширюється на суб'єктів академічної діяльності, пов'язаних із провадженням академічної діяльності в Університеті та його структурних підрозділах, у межах, визначених Законом України «Про академічну доброчесність» та цим Положенням.

1.3. Відокремлені структурні підрозділи Університету, які відповідно до законодавства та своїх установчих документів здійснюють освітню, наукову чи іншу академічну діяльність та мають повноваження щодо прийняття внутрішніх актів, забезпечують академічну доброчесність відповідно до законодавства та цього Положення. У разі прийняття такими підрозділами власних внутрішніх актів з питань академічної доброчесності вони не можуть суперечити Закону України «Про академічну доброчесність», іншим актам законодавства та нормам цього Положення, гарантуючи єдність стандартів академічної культури та якості освіти в межах Університету.

1.4. Особи, які не є працівниками чи здобувачами Університету, але залучаються до освітньої, наукової, науково-технічної, експертної чи проєктної діяльності НУК на підставі цивільно-правових договорів (зокрема, експерти, консультанти, рецензенти, розробники, члени тимчасових наукових колективів), зобов'язані дотримуватися визначених законодавством України, цим Положенням та умовами відповідного договору правил академічної доброчесності в частині діяльності, до якої вони безпосередньо залучені.

1.5. У разі встановлення порушення академічної доброчесності особою, залученою до академічної діяльності за цивільно-правовим договором, Університет вживає заходів, передбачених законодавством та відповідним договором, зокрема щодо

припинення договору, застосування передбачених договором штрафних санкцій та відшкодування збитків — за наявності відповідних правових підстав.

1.6. Положення розроблено відповідно до Конституції України, законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про академічну доброчесність», «Про фахову передвищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про захист персональних даних», «Про інформацію», Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні, а також інших нормативно-правових актів, актів уповноважених органів та документів рекомендаційного характеру у відповідній сфері, чинних на момент прийняття відповідного рішення та застосування відповідної процедури.

1.7. Положення діє у нерозривному зв'язку з **Кодексом академічної доброчесності та корпоративної культури** НУК і **Політикою доброчесного та відповідального використання технологій штучного інтелекту** в НУК. Положення застосовується з урахуванням провідних міжнародних стандартів, рекомендацій та професійних рамкових документів у сфері академічної доброчесності, штучного інтелекту, захисту даних та видавничої етики в частині, що не суперечить законодавству України, зокрема: **Європейського акта про штучний інтелект** (EU AI Act), **Загального регламенту про захист даних ЄС** (GDPR), **Принципів ОЕСР щодо ШІ**, **позиції Комітету з етики публікацій** (COPE) та **міжнародного стандарту таксономії делегування завдань генеративному штучному інтелекту** (GAIDeT).

1.8. Встановлення факту порушення академічної доброчесності є виключним повноваженням Уповноваженого органу Університету, а саме **Комісії з академічної доброчесності та корпоративної культури** Університету або уповноваженої особи відповідно до Закону України «Про академічну доброчесність» та цього Положення.

1.9. Заходи реагування на порушення академічної доброчесності застосовуються з урахуванням принципів законності, обов'язковості встановлення вини, неупередженості, прозорості та співмірності порушення і заходу реагування.

1.10. Особа вважається такою, що дотримується академічної доброчесності, доки факт порушення академічної доброчесності не встановлено у порядку, визначеному Законом України «Про академічну доброчесність» та цим Положенням.

1.11. Профілактична робота, запобігання порушенням, популяризація етичних стандартів, організація та координація профілактичних і навчальних заходів, а також організаційне сприяння виконанню виховних заходів реагування покладається на спеціальний функціональний орган — **Групу сприяння академічній доброчесності Університету**, склад та детальні повноваження якої регламентуються окремим *Положенням про групу сприяння академічній доброчесності у НУК*.

2. ВИДИ ПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

2.1. Відповідно до статті 18 Закону України «Про академічну доброчесність», суб'єкт академічної діяльності може бути притягнутий до відповідальності виключно за вчинення таких видів порушень:

1. **Відчуження авторства** — у значенні, визначеному статтею 23 Закону України «Про академічну доброчесність» (передача автором створеного ним на замовлення або без такого замовлення, платно чи безоплатно, академічного твору чи навчальної роботи іншій особі та подальше оприлюднення такого твору чи роботи із зазначенням як автора особи, яка не є його/її автором).
2. **Академічний плагіат** — у значенні, визначеному статтею 24 Закону України «Про академічну доброчесність» (оприлюднення (частково або повністю) наукового чи творчого результату, отриманого іншою особою, як результату власної академічної діяльності та/або відтворення в академічному творі чи навчальній роботі (частково або повністю) раніше оприлюдненого твору чи навчальної роботи іншого автора без посилання на відповідне джерело інформації та/або його автора, та/або оприлюднення в академічному творі чи навчальній роботі перекладу іншомовного твору без зазначення автора перекладеного твору).

3. **Приписування авторства** — оприлюднення твору, серед авторів якого зазначена особа, яка не брала участі у його створенні (зокрема, так зване «подарункове» або «почесне» співавторство).

   Примітка: Особа, яка не брала участі у створенні академічного твору, але зазначена серед його авторів, не вважається такою, що вчинила порушення академічної доброчесності, якщо включення її до складу авторів було здійснено без її відома (згідно з ч. 5 ст. 25 Закону України «Про академічну доброчесність»).

4. **Самоплагіат** — оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів без зазначення інформації про джерело попереднього оприлюднення.

   Примітка: *Не вважається самоплагіатом оприлюднення в дисертації на здобуття наукового ступеня (PhD / доктора наук) раніше опублікованих власних наукових результатів здобувача, якщо вони були опубліковані з метою висвітлення основних результатів дисертації та зазначені в анотації роботи. Притягнення до відповідальності за самоплагіат здійснюється за наявності обставин, визначених частиною другою статті 26 Закону України «Про академічну доброчесність».*

5. **Фабрикація** — вигадування суб’єктом академічної діяльності даних чи фактів про результати власної академічної діяльності. Можливими проявами фабрикації у процедурах внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості освіти (зокрема під час акредитації освітніх програм та ліцензування) можуть визнаватися, зокрема:

   - вигадування (створення завідомо неіснуючих) результатів обов'язкових опитувань (анкетувань) здобувачів освіти, викладачів чи роботодавців;
   - штучне вигадування оцінок, показників успішності чи протокольних даних;
   - внесення завідомо неправдивих відомостей про участь стейкхолдерів в оцінюванні якості освіти.

6. **Фальсифікація** — свідома зміна чи модифікація наявних даних, що призводить до створення завідомо неправдивої інформації щодо результатів академічної діяльності. Можливими проявами фальсифікації у процедурах забезпечення якості освіти та організації освітнього процесу можуть бути, зокрема:

   - підгонка, свідоме спотворення чи виправлення первинних даних експериментів, розрахунків, відомостей успішності чи статистики;
   - свідоме внесення неправдивих відомостей про реальну дату створення, погодження чи затвердження локальних нормативних актів, РПНД та іншої документації (оформлення «заднім числом»);
   - фіктивна заміна реквізитів і дат у протоколах засідань кафедр, вчених або науково-методичних рад.

   Примітка: Подання чужого навчально-методичного забезпечення під виглядом власних розробок або копіювання текстів Відомостей про самооцінювання з акредитаційних справ інших ЗВО кваліфікується за відповідними ознаками академічного плагіату або обману відповідно до статей 24 та 36 Закону України «Про академічну доброчесність».

7. **Недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом (ШІ)** — оприлюднення текстів, зображень, моделей, даних, інших результатів, згенерованих штучним інтелектом, як результатів власної академічної діяльності, якщо цей факт не зазначено в академічному творі чи супровідних матеріалах до нього (згідно зі статтею 29 Закону України «Про академічну доброчесність»).
8. **Недоброчесне оцінювання** — свідоме порушення вимог щодо оцінювання, визначених Законами України, цим Положенням, іншими внутрішніми актами Університету чи умовами конкурсу, що призвело до завищення або заниження оцінки результатів академічної діяльності (згідно зі статтею 30 Закону України «Про академічну доброчесність»).

9. **Несамостійне виконання завдання** — виконання навчального чи конкурсного завдання (зокрема під час оцінювання результатів навчання) із залученням недозволених джерел інформації, технічних засобів та/або недозволеної допомоги інших осіб у формі списування, виконання завдання іншою особою чи в іншій формі, визначеній законодавством або внутрішніми актами Університету.

   *Примітка: Відповідно до ч. 2 ст. 31 Закону України «Про академічну доброчесність», **несамостійно виконане завдання вважається невиконаним і не підлягає оцінюванню**.*

10. **Недозволена допомога** — надання допомоги, не передбаченої умовами навчального або конкурсного завдання, яка призвела або могла призвести до викривлення оцінки результатів академічної діяльності (згідно зі статтею 32 Закону України «Про академічну доброчесність»).

11. **Академічний саботаж** — діяння (дія чи бездіяльність) педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника, здобувача освіти, вступника чи учасника конкурсу, що перешкоджає реалізації прав, свобод і законних інтересів іншої особи в її академічній діяльності (згідно зі статтею 33 Закону України «Про академічну доброчесність»).

12. **Схиляння до порушення академічної доброчесності** — прохання, вмовляння, доручення (вказівка), погроза, примушування, тиск чи будь-яка інша форма спонукання особи до вчинення порушення академічної доброчесності (згідно зі статтею 34 Закону України «Про академічну доброчесність»).

13. **Інституційні порушення академічної доброчесності** — діяння Університету, його відокремлених структурних підрозділів або заснованих ним наукових видавництв, що полягають у наданні чи поширенні недостовірної інформації про власну академічну діяльність, бездіяльності щодо розбудови системи доброчесності, безпідставному залишенні без розгляду повідомлень про порушення, а також невжитті заходів із виявлення

порушень чи реагування на них (у значенні та випадках, визначених статтею 36 Закону України «Про академічну доброчесність»).

3. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ ПОВІДОМЛЕНЬ ТА РЕГЛАМЕНТ УПОВНОВАЖЕНОГО ОРГАНУ

3.1. Статус Уповноваженого органу

3.1.1. Для об’єктивного розгляду офіційних повідомлень про ознаки порушення академічної доброчесності в Університеті діє колегіальний Уповноважений орган, що діє незалежно від учасників справи та з дотриманням принципів неупередженості — **Комісія з академічної доброчесності та корпоративної культури** (надалі – Комісія).

3.1.2. У прийнятті рішення не може брати участь особа, яка має реальний або потенційний конфлікт інтересів. Перед початком розгляду справи члени Уповноваженого органу зобов'язані підписати Декларацію про відсутність конфлікту інтересів (Додаток 1). Заявник та особа, стосовно якої розглядається повідомлення, мають право до початку розгляду по суті подати письмову заяву про відвід члена Комісії за наявності обставин, що свідчать про його упередженість або конфлікт інтересів. Член Комісії зобов'язаний повідомити про обставини, що можуть свідчити про конфлікт інтересів, щойно йому стало про них відомо та не бере участі у вирішенні питання щодо власного відводу або самовідводу.

3.1.3. У разі невизнання здобувачем освіти факту вчинення ним порушення академічної доброчесності та/або його незгоди із визначеною санкцією до складу Комісії обов'язково включаються одна або декілька осіб, уповноважених органом студентського самоврядування (Студентської ради) у порядку, визначеному внутрішніми актами Університету.

3.2. Подання повідомлень, строки та хронологія розслідування

3.2.1. Особа, яка має підозру та докази порушення, має право подати письмове або електронне повідомлення (за формою, наведеною у Додатку 2 до цього Положення) до Комісії або на ім'я керівника Університету (Ректора). Якщо заява подається Ректору, він зобов'язаний протягом 3 робочих днів передати її до Комісії для

подальшого розгляду. Повідомлення в електронній формі подається через офіційні інформаційно-комунікаційні засоби Університету у спосіб, що дає змогу ідентифікувати заявника та зафіксувати дату його надходження. Відмова в прийнятті та реєстрації офіційного повідомлення (заяви) про порушення секретаріатом Комісії не допускається. Усі належно оформлені повідомлення, що надійшли в паперовій або електронній формі, підлягають обов'язковій фіксації та реєстрації в Журналі обліку справ у день їхнього фактичного надходження. Безпідставне залишення повідомлення без розгляду, ухилення від його реєстрації або реєстрація "минулим числом" визначається як інституційне порушення.

3.2.2. Повідомлення підлягає розгляду, лише якщо воно містить фактичні дані, які можуть бути перевірені. Відповідно до рекомендацій НАЗЯВО, для належного розгляду заявник повинен зазначити конкретний академічний твір, надати електронні посилання або повнотекстові копії першоджерел, а у випадку повідомлення про академічний плагіат — обов'язково додати порівняльну таблицю збігів за формою, наведеною у Додатку 3 до цього Положення. У таблиці мають бути паралельно наведені фрагменти тексту, що перевіряється, та тексту джерела із візуальним виділенням однакових або перефразованих частин. У разі, якщо джерело плагіату розміщене на неофіційному вебсайті або взагалі відсутнє в мережі Інтернет, до заяви обов'язково додаються матеріали та копії, що відповідають розширеним вимогам пункту 3.2.3 цього Положення.

3.2.3. Вимоги до першоджерел, що підтверджують факт академічного плагіату:

1. У випадку розміщення джерела плагіату за URL-адресою вебсторінки іншого ніж офіційний вебсайт, таке джерело обов'язково повинно містити:

- повний текст твору;
- вказівку на авторство;
- вказівку на дату підписання до друку (якщо видання, де розміщено твір, її містить) або дату оприлюднення твору, створеного автором (авторами) для розміщення на вебсайті;
- вихідні відомості видання (або титульну сторінку рукопису дисертації, першу і другу сторінки автореферату);

- зміст видання (або рукопису дисертації). Для публікації, створеної автором (авторами) для розміщення на вебсайті, вимоги щодо надання вихідних відомостей видання та його змісту не застосовуються.

2. У разі відсутності джерела плагіату у мережі Інтернет, до повідомлення обов'язково додається примірник такого джерела або його копія (у тому числі електронна), про що зазначається у повідомленні. У випадку надання копії, у повідомленні (заяві) має бути зазначено особистим підписом заявника, що вона є ідентичною примірнику (оригіналу). Доведення ідентичності електронної або паперової копії примірнику повністю покладається на заявника.

3.2.4. Первинна перевірка та процедурні рішення: Комісія протягом 10 робочих днів з дня реєстрації вхідного повідомлення здійснює первинну перевірку його форми та відповідності вимогам пунктів 3.2.1–3.2.3 цього Положення. За результатами первинної перевірки Комісія ухвалює одне з таких процедурних рішень:

- **прийняти повідомлення до розгляду** (у разі відповідності всім встановленим вимогам);
- **залишити повідомлення без руху** (у разі виявлення формальних недоліків, які можуть бути усунуті заявником);
- **залишити повідомлення без розгляду та повернути заявнику** (якщо повідомлення є анонімним або не містить жодних фактичних доказів, які можна об’єктивно перевірити).

У разі прийняття повідомлення до розгляду, Комісія надсилає копію повідомлення та матеріалів особі, стосовно якої розпочато розгляд, і **не пізніше ніж за три робочі дні до дати розгляду** повідомляє її про дату, час і місце розгляду.

3.2.5. Регламент залишення повідомлення без руху: У разі ухвалення рішення про залишення повідомлення без руху, Уповноважений орган протягом 3 робочих днів з дня його ухвалення надсилає заявнику письмове повідомлення (засобами паперового або електронного зв'язку).

У повідомленні чітко зазначаються виявлені формальні недоліки (відсутність КЕП чи його міжнародного еквівалента QES на електронній заяві, відсутність обов'язкової порівняльної таблиці збігів за встановленою формою, неналежне оформлення джерел тощо) з посиланням на норми цього Положення, а також спосіб і строк їх усунення. Строк для усунення недоліків встановлюється Комісією, має бути об’єктивно достатнім для їх виправлення і **не може становити менше 5 робочих днів**.

- Якщо заявник **усунув недоліки у встановлений строк**, повідомлення вважається поданим у день його первинного надходження до Університету, а строк розгляду справи продовжується на час, протягом якого повідомлення перебувало без руху.
- Якщо заявник **не усунув недоліки** у встановлений строк, повідомлення ухвалою Уповноваженого органу залишається без розгляду та повертається заявнику. Повторне залишення повідомлення без руху після усунення первинних недоліків не допускається.

3.2.6. Надсилання повідомлення за належністю: Якщо під час первинної перевірки комісія встановила, що вирішення порушених у повідомленні питань не належить до її предметної компетенції (зокрема, якщо кваліфікаційна робота була захищена, або науковий ступінь / ступінь вищої освіти було присуджено, або вчене звання було присвоєно іншим закладом вищої освіти чи науковою установою), таке повідомлення разом із доданими матеріалами невідкладно, але не пізніше 5 робочих днів з дня реєстрації, надсилається за належністю до компетентного закладу освіти чи наукової установи. Про надсилання повідомлення за належністю заявник обов'язково письмово інформується безпосередньо в той самий день, коли документи були відправлені до компетентного органу. Після відправлення матеріалів розгляд справи в НУК припиняється, а провадження закривається.

3.2.7. Послідовність доарбітражного врегулювання та роль дедлайнів:

3.2.7.1. Якщо під час технічної перевірки роботи виявлено незначні недоліки (помилки цитування, відсутність ШІ-декларації без ознак навмисного плагіату чи

фабрикації), кафедра повертає роботу здобувачу, якому надається **5 робочих днів на добровільне технічне виправлення роботи**.

3.2.7.2. Якщо здобувач не згоден із зауваженнями кафедри, відмовляється вносити виправлення або заперечує сам факт помилки, справа офіційно направляється на розгляд **Комісії** для ухвалення рішення про наявність або відсутність факту порушення.

3.2.7.3. Комісія ухвалює рішення щодо встановлення факту порушення. Лише після винесення рішення Комісії до здобувача застосовується санкція або офіційний виховний захід.

3.2.7.4. Терміни подачі як інструмент регулювання: Оскільки Комісія не є органом примусового стягнення, процедура контролю повністю спирається на затверджені терміни подання робіт (не пізніше ніж за 21 добу до захисту для бакалаврів і магістрів). Здобувач, який відмовився усунути недоліки у встановлений 5-денний строк, у разі винесення Комісією рішення про наявність порушення, втрачає право на допуск роботи до поточного захисту у зв’язку з пропуском процесуальних дедлайнів.

3.2.8. Загальний строк розгляду повідомлення та прийняття рішення не може перевищувати **6 місяців** з дня його реєстрації. У разі відкриття провадження щодо випускного кваліфікаційного твору здобувача, Комісія має право винести ухвалу про тимчасове зупинення допуску особи до захисту або видачі їй документа про освіту до моменту ухвалення фінального рішення у справі, але не більше ніж на 30 календарних днів.

3.2.9. У разі прийняття Уповноваженим органом до розгляду повідомлення щодо наявності фактів академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації у дисертації доктора філософії (захист якої був проведений у разовій спеціалізованій вченій раді, утвореній після 31 грудня 2022 року) та/або у наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати такої дисертації, Секретар Комісії зобов'язаний протягом 5 робочих днів з дня прийняття такого рішення внести відповідну інформацію до інформаційної системи Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти «naqa.svr».

3.2.10. Особливості проведення кадрового комплаєнсу кандидатів на посади НПП:

3.2.10.1. Первинна перевірка відомостей щодо кандидатів на заміщення вакантних посад науково-педагогічних та наукових працівників здійснюється Секретаріатом Комісії за консолідованим списком, наданим Відділом кадрів НУК.

3.2.10.2. За відсутності щодо кандидата відкритих справ, вхідних скарг чи чинних санкцій за Реєстром рішень НУК та відкритими державними реєстрами, Секретар готує, а Голова Комісії підписує **Інформаційно-аналітичну довідку про академічну історію** та відсутність застережень, яка передається до Конкурсної комісії у строк до 3 робочих днів.

3.2.10.3. Подання чи реєстрація повідомлення про можливе порушення не є підтвердженням факту вчинення академічної недоброчесності та не може слугувати негативною характеристикою кандидата. За умови надання належних і перевірюваних фактичних даних розслідування здійснюється у порядку статті 37 Закону України «Про академічну доброчесність», а Конкурсна комісія враховує лише процесуальний статус справи та підсумкове Рішення Комісії.

3.2.11. Особливості розгляду повідомлень щодо керівника Університету

- Відповідно до статті 39 Закону України «Про академічну доброчесність», розгляд повідомлень про ознаки порушення академічної доброчесності (крім атестаційних порушень у кваліфікаційних роботах чи дисертаціях, що регулюються статтею 40 цього Закону), вчиненого керівником Університету (Ректором), не може здійснюватися Комісією НУК.
- Письмові повідомлення з доказовою базою стосовно Ректора подаються заявником безпосередньо до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО).
- Для забезпечення об’єктивності та виключення конфлікту інтересів, НАЗЯВО у встановленому ним порядку надсилає одержане повідомлення для розгляду по суті до іншого незалежного закладу вищої освіти або наукової установи, що має відповідний акредитований рівень вищої освіти у

тій самій галузі знань. Розгляд справи здійснюється уповноваженим органом визначеного стороннього закладу за процедурою статті 37 Закону України «Про академічну доброчесність».

3.3. Гарантії захисту прав особи

3.3.1. Особа, стосовно якої розглядається повідомлення про порушення академічної доброчесності, має такі законодавчо та інституційно гарантовані права:

- бути поінформованою про початок процедури розгляду, а також **не пізніш як за три робочі дні до засідання** Уповноваженого органу — про дату, час і місце його проведення;
- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки, доказами та висновками експертів;
- ознайомлюватися з усіма матеріалами справи на будь-якому етапі провадження, робити з них витяги, знімати копії (у тому числі фотокопії за допомогою власних технічних засобів/смартфонів), а також отримувати від Університету безоплатний віддалений доступ до всіх сканованих матеріалів справи, що зберігаються в електронній формі;
- брати безпосередню участь у дослідженні доказів на засіданні;
- надавати усні чи письмові пояснення, заперечення, спростування чи клопотання особисто, через свого представника (адвоката) або дистанційно в режимі відеоконференції поза межами приміщення Університету за умови наявності технічної можливості та забезпечення інформаційної безпеки;
- вимагати фіксації засідання Комісії (у разі участі в режимі відеоконференції) за допомогою технічних засобів відео- та звукозапису з обов'язковим додаванням цього запису до матеріалів справи;
- відмовитися від надання будь-яких пояснень;
- подати письмову заяву про відвід будь-якого члена Комісії за наявності конфлікту інтересів.

Письмові пояснення, спростування, заперечення чи докази надаються особою, стосовно якої розглядається справа, протягом 5 робочих днів з дня отримання нею офіційного повідомлення про відкриття провадження та копії заяви

(повідомлення). Перебіг 5-денного строку зупиняється на час документально підтвердженої тимчасової непрацездатності особи, її перебування у відпустці або довгостроковому службовому відрядженні (академічній мобільності). Неподання пояснень чи відмова від їх надання у встановлений 5-денний строк без поважних причин не перешкоджає подальшому розслідуванню, проведенню експертиз та розгляду справи по суті Комісією з академічної доброчесності та корпоративної культури. Доступ до матеріалів справи здійснюється з урахуванням вимог законодавства про захист персональних даних, права інтелектуальної власності, інформацію з обмеженим доступом та прав інших учасників провадження.

3.3.2. У разі добровільного визнання особою факту вчинення нею порушення академічної доброчесності та належного особистого **засвічення** такого визнання, санкція визначається Комісією або уповноваженою особою, які відповідно до цього Положення мають право застосовувати відповідну санкцію, без проведення перевірки і дослідження доказів. Факт добровільного визнання особою порушення враховується під час визначення санкції, крім випадку, якщо імперативна санкція визначена цим Законом, згідно ч. 7 ст. 37 Закону України «Про академічну доброчесність».

3.4. Доказова база та системи штучного інтелекту

3.4.1. Автоматизовані інструменти (детектори ШІ, системи пошуку текстових збігів) не можуть використовуватися як єдиний чи самостійний доказ порушення академічної доброчесності, оскільки вони не є технічно надійними.

3.4.2. Рішення Уповноваженого органу має ґрунтуватися на сукупності доказів: експертному аналізі змісту роботи, наявності чи відсутності чернеток (історії створення документа), усних поясненнях автора та перевірці реальності використаних джерел.

3.4.3. Оформлення та мотивування Рішення: За результатами розгляду справи Комісія ухвалює обґрунтоване Рішення за формою, наведеною у Додатку 4 до цього Положення, з яким особа ознайомлюється під підпис.

Рішення Комісії обов'язково повинно містити розгорнуту мотивувальну та чітку резолютивну частини. Відсутність мотивування, неналежне мотивування рішення або відсутність обов'язкових реквізитів резолютивної частини є істотним порушенням процедури та підлягає врахуванню під час його оскарження і перегляду.

1. **Мотивувальна частина Рішення Комісії повинна містити:**

- **об’єктивні фактичні обставини справи**, встановлені під час перевірки;
- **результати детального аналізу доказів** (порівняльних таблиць збігів, звітів антиплагіатних систем, чернеток робіт, історії змін у хмарних сховищах Google Drive чи результатів перевірки декларації GAIDeT);
- **детальний опис та правову оцінку заперечень, спростувань та пояснень особи**, стосовно якої ведеться розгляд, а також чітке обґрунтування того, чому Комісія приймає або відхиляє кожне конкретне заперечення особи чи її представника (адвоката);
- **встановлені пом'якшувальні або обтяжувальні обставини** (первинність чи системність порушення, наявність умислу, факт добровільного визнання вини чи співпраці з Комісією);
- **чітке правове посилання на конкретні норми** Закону України «Про академічну доброчесність» та цього Положення, які було порушено.

2. Резолютивна частина (включаючи прикінцеві вимоги) Рішення Комісії повинна містити:

- чіткі висновки про встановлення факту наявності або відсутності в діях (бездіяльності) особи складу порушення академічної доброчесності;
- конкретний вид встановленого порушення відповідно до статті 18 Закону України «Про академічну доброчесність» та Розділу 2 цього Положення та конкретну норму, яку було порушено;
- конкретний вид застосованого заходу реагування/санкції (або виховного заходу) чи клопотання перед ректором / Вченою радою / атестаційними колегіями щодо їх застосування;

- порядок, адресацію та строк оскарження Рішення (протягом 30 календарних днів до Вченої ради НУК або НАЗЯВО відповідно до предметної компетенції);
- дату набрання чинності Рішенням або чіткий порядок її визначення (з дня оприлюднення або з наступного робочого дня після спливу 30-денного строку на оскарження).

3.5. Оприлюднення, набрання чинності та виконання рішень Комісії

3.5.1. Строки та порядок оприлюднення рішень. Рішення Комісії, ухвалене відповідно до цього Положення та законодавства України, підлягає оприлюдненню на офіційному вебсайті Університету не пізніше **п'яти робочих днів з дня його прийняття**, якщо інший строк або порядок оприлюднення не встановлено законом.

3.5.2. Дотримання законодавства про захист персональних даних. При визначенні змісту та обсягу інформації, що підлягає оприлюдненню, Університет забезпечує дотримання законодавства України про захист персональних даних та доступ до публічної інформації, зокрема принципів законності, визначеності мети обробки персональних даних, необхідності та пропорційності їх поширення, а також недопущення поширення надмірного обсягу персональних даних та іншої інформації з обмеженим доступом.

3.5.3. Знеособлення публічної версії рішення. Для забезпечення прозорості процедур академічної доброчесності, формування єдиної практики застосування її правил та інформування учасників освітнього процесу, рішення щодо здобувачів вищої освіти (ступенів бакалавра та магістра), а також педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників оприлюднюються у **знеособленому вигляді**, якщо інше прямо не встановлено законом.

Знеособлена версія рішення має містити інформацію, достатню для розуміння:

- предмета розгляду та встановлених обставин;
- виду порушення академічної доброчесності;
- доказів та мотивів, на яких ґрунтується рішення;

- застосованого заходу реагування або іншого заходу, передбаченого законодавством та цим Положенням;
- порядку та строку оскарження рішення.

Знеособлення здійснюється шляхом вилучення з публічної версії рішення відомостей, які дають змогу прямо або опосередковано ідентифікувати фізичну особу, без розкриття персональних даних заявника, свідків, експертів та інших третіх осіб, якщо інше прямо не встановлено законом.

3.5.4. Спеціальний порядок оприлюднення рішень. Положення цього розділу щодо знеособлення не застосовуються в частині, в якій законом установлено спеціальний порядок оприлюднення відповідного рішення або прямо передбачено зазначення персональних даних особи. Рішення про позбавлення особи наукового ступеня, ступеня доктора мистецтва, ступеня вищої освіти та відповідної кваліфікації (кваліфікацій), а також вченого звання оприлюднюються в порядку та строки, визначені статтею 40 Закону України «Про академічну доброчесність».

3.5.5. Набрання чинності рішеннями.

3.5.5.1. Загальна процедура. Рішення Комісії, ухвалене у порядку, визначеному статтею 37 Закону України «Про академічну доброчесність», набирає чинності з дня його оприлюднення, а в разі оскарження — з дня оприлюднення рішення за результатами розгляду апеляційної скарги.

3.5.5.2. Спеціальна процедура щодо позбавлення наукового ступеня, ступеня доктора мистецтва, ступеня вищої освіти та відповідної кваліфікації (кваліфікацій), вченого звання. Рішення Комісії, прийняте відповідно до статті 40 Закону України «Про академічну доброчесність», набирає чинності наступного робочого дня після спливу строку для його оскарження (30 календарних днів), якщо його не було оскаржено. Рішення за результатами розгляду апеляційної скарги набирає чинності з дня його оприлюднення у порядку, встановленому законом.

3.5.6. Внутрішнє виконання рішень та архівація.

3.5.6.1. Секретар Комісії протягом 3 (трьох) робочих днів з дня набрання рішенням чинності надсилає його копію до Відділу кадрів, відділу аспірантури й

докторантури, Приймальної комісії та Наукової бібліотеки НУК для негайного виконання встановлених санкцій чи виховних заходів.

3.5.6.2. У разі ухвалення рішення про позбавлення особи ступеня вищої освіти (бакалавра, магістра) або наукового ступеня у зв'язку з порушенням академічної доброчесності, відповідальна особа Наукової бібліотеки НУК забезпечує внесення до електронної версії академічного твору відомостей про відповідне рішення та його правовий статус у порядку, визначеному законодавством і правилами функціонування відповідного репозитарію, або, за окремим рішенням Комісії, здійснює негайне вилучення (видалення) електронної копії відповідної авторського твору з Інституційного репозитарію eIR NUOS.

3.5.7. Облік рішень у державних інформаційних системах та реєстрах. Технічне внесення відомостей до державних реєстрів здійснюється уповноваженими підрозділами НУК за координації Секретаря Комісії у такі імперативні терміни:

3.5.7.1. До Єдиної державної електронної бази з питань освіти (ЄДЕБО): відомості про скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та анулювання диплома бакалавра чи магістра вносяться уповноваженою посадовою особою навчального відділу НУК протягом **3 (трьох) робочих днів** з дня набрання рішенням чинності.

3.5.7.2. До інформаційної системи НАЗЯВО: у разі ухвалення рішень про прийняття до розгляду повідомлень, а також рішень щодо наявності чи відсутності фактів порушення академічної доброчесності у дисертації доктора філософії (захист якої відбувся в разовій раді після 31 грудня 2022 року) та/або наукових публікаціях за її темою, відповідальна особа відділу аспірантури НУК обов'язково вносить цю інформацію до системи «naqa.svr» протягом **5 (п'яти) робочих днів** з дня прийняття відповідного рішення.

3.5.7.3. До Міністерства освіти і науки України та НАЗЯВО (у паперовій та електронній формі): у разі ухвалення рішення про позбавлення особи вченого звання або наукового ступеня доктора наук, офіційне повідомлення з копією рішення та доказовою базою надсилається Секретаріатом Вченої ради НУК

протягом **10 (десяти) робочих днів** з дня набрання чинності рішенням для внесення відомостей до державних реєстрів.

4. ЗАХОДИ РЕАГУВАННЯ, АКАДЕМІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА АПЕЛЯЦІЯ

4.1. Порядок залучення органів студентського самоврядування та Наукового товариства до процедур забезпечення академічної доброчесності

4.1.1. Політики, заходи та процедури забезпечення академічної доброчесності Університету в частині, що стосується здобувачів освіти (зокрема, це Положення, Кодекс та Політика ШІ), підлягають обов'язковому погодженню вищим органом студентського самоврядування Університету (Студентською радою) НУК, а для здобувачів ступеня доктора філософії — також Науковим товариством (Радою молодих науковців) НУК у порядку, визначеному законодавством України та внутрішніми актами Університету.

4.1.2. Відповідно до статті 38 Закону України «Про академічну доброчесність», у разі невизнання здобувачем вищої освіти факту вчинення ним порушення та/або його незгоди із запропонованим Комісією заходом реагування (санкцією), розгляд справи здійснюється за обов'язкової участі представників вищого органу студентського самоврядування (та/або Ради молодих науковців), які залучаються та включаються до колегіального складу Комісії з повноправним правом голосу під час дослідження доказів та ухвалення фінального рішення.

4.1.3. Представникам від студентського самоврядування та Наукового товариства як членам Уповноваженому органу надається інформація, необхідна для виконання ними повноважень щодо погодження політик, заходів і процедур забезпечення академічної доброчесності, у межах та порядку, визначених законодавством.

4.2. Заходи реагування для здобувачів освіти:

4.2.1. Виховні заходи реагування.

4.2.1.1. У разі встановлення факту порушення академічної доброчесності здобувачем освіти, яке **за своїм характером, наслідками та обставинами його вчинення не потребує застосування заходів академічної відповідальності**,

Комісія ухвалює рішення про застосування одного або декількох виховних заходів реагування.

4.2.1.2. Виховні заходи реагування мають виключно просвітницьку, коригувальну та превентивну спрямованість, не є санкціями академічної чи дисциплінарної відповідальності, не вносяться до особової справи здобувача як стягнення та не тягнуть за собою жодних правових обмежень (зокрема, не перешкоджають отриманню стипендій, грантів чи участі в мобільності).

4.2.1.3. До виховних заходів належать:

- **усне або письмове попередження про необхідність дотримання правил академічної доброчесності;**
- **вимога повторного виконання, доопрацювання або належного оформлення навчального завдання, курсового чи кваліфікаційного проєкту із обов'язковим призначенням проміжного консультаційного супроводу з боку наукового керівника;**
- **направлення здобувача на обов'язкове відвідування тематичних занять,** тренінгів чи вебінарів з академічного письма, промпт-гігієни та правил прозорого декларування ШІ за стандартом GAIDeT, що організовуються та проводяться Групою сприяння академічної доброчесності НУК.

4.2.2. Заходи академічної відповідальності (санкції). За умисні, повторні або тяжкі порушення академічної доброчесності до здобувачів освіти за рішенням Комісії можуть застосовуватися заходи академічної відповідальності (санкції). До здобувача освіти може бути застосовано одну або декілька санкцій одночасно з обов'язковим урахуванням принципу співмірності (пропорційності) між вагою вчиненого проступку, його наслідками, формою вини (умисел чи необережність) та суворістю заходу реагування.

До заходів академічної відповідальності (санкцій) належать:

- **повторне проходження оцінювання** (контрольної роботи, колоквіуму, іспиту, заліку тощо);
- **повторне проходження відповідного освітнього компонента** (навчальної дисципліни) освітньої програми;

- **позбавлення академічної стипендії** на строк до одного навчального року;
- **позбавлення пільг з оплати навчання** та/або інших пільг, наданих Університетом, на строк від одного до трьох років;
- **позбавлення права брати участь у конкурсах** на отримання стипендій, грантів, фінансування наукових проєктів чи в програмах академічної мобільності на строк від одного до трьох років;
- **виключення зі складу Вченої ради Університету** (вчених рад факультетів, інститутів) із позбавленням права бути членом відповідного колегіального органу на строк від одного до трьох років;
- **відрахування з Університету** (крім здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами).

4.2.3. Імперативні норми (безальтернативні санкції). Відповідно до імперативних вимог законодавства України, до здобувачів застосовуються такі безальтернативні заходи реагування:

- У разі встановлення факту академічного плагіату внаслідок відчуження авторства на кваліфікаційну роботу здобувач вищої освіти **відраховується з Університету** відповідно до частини п'ятої статті 24 Закону України «Про академічну доброчесність»;
- **Позбавлення присудженого ступеня** вищої (фахової передвищої) освіти та відповідної кваліфікації (кваліфікацій) застосовується у разі виявлення фактів академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації у вже захищеній кваліфікаційній роботі у порядку, визначеному статтею 40 Закону України «Про академічну доброчесність» та іншими актами законодавства.

4.3. Заходи реагування та відповідальності для педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників Університету та його відокремлених структурних підрозділів:

4.3.1. Заходи академічної відповідальності (санкції). За рішенням Комісії з академічної доброчесності та корпоративної культури (Уповноваженого органу) за вчинення порушень академічної доброчесності до педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників можуть застосовуватися такі санкції:

4.3.1.1. Позбавлення права бути науковим керівником, творчим керівником або науковим консультантом здобувачів вищої та фахової передвищої освіти (зокрема здобувачів ступеня доктора філософії, доктора мистецтва та докторів наук) на строк **від одного до трьох років**.

Регламент негайного припинення наукового керівництва:

- У разі застосування Комісією до науково-педагогічного або наукового працівника Університету санкції у вигляді позбавлення права бути науковим керівником, творчим керівником або науковим консультантом здобувачів вищої освіти (зокрема аспірантів чи докторантів), відділ кадрів та відділ аспірантури й докторантури НУК зобов'язані негайно (протягом 5 робочих днів з дня набрання рішенням чинності) вжити організаційно-розпорядчих заходів щодо припинення такого керівництва (консультування).
- Відповідна випускаюча кафедра, на якій навчається здобувач вищої освіти, зобов'язана протягом 10 календарних днів забезпечити розгляд та висунення кандидатури нового наукового керівника (консультанта), який відповідає встановленим ліцензійним вимогам, з подальшим затвердженням рішення Вченою радою відповідного інституту (факультету) та введенням його в дію наказом Ректора НУК.

4.3.1.2. Позбавлення права брати участь у конкурсах щодо отримання фінансування наукових проєктів, грантів або у програмах міжнародної та національної академічної мобільності на строк від одного до трьох років;

4.3.1.3. Позбавлення права участі в атестації здобувачів ступеня вищої або фахової передвищої освіти, а також наукових (освітньо-творчих) ступенів на строк від одного до трьох років;

4.3.1.4. Заборона претендувати на присвоєння вченого (педагогічного) звання. Протягом одного року з дня набрання чинності Рішенням про притягнення працівника до академічної відповідальності він не може подавати документи на присвоєння вченого (педагогічного) звання, відповідно до частини третьої статті 22 Закону України «Про академічну доброчесність»;

4.3.1.5. Виключення зі складу Вченої ради Університету (вчених рад факультетів, інститутів, коледжів) чи інших колегіальних органів управління Університету з позбавленням права бути їхнім членом на строк від одного до трьох років;

4.3.1.6. Виключення зі складу редакційної колегії наукового видання, заснованого Університетом або його відокремленими структурними підрозділами, з позбавленням права бути членом редколегії на строк від одного до трьох років;

4.3.1.7. Клопотання перед Атестаційною колегією МОН України про позбавлення вченого звання у встановленому законодавством порядку.

4.3.1.8. Ініціювання перед відповідною спеціалізованою вченою радою відмови у присудженні наукового ступеня (на стадії атестації здобувача) або прийняття рішення про позбавлення присудженого наукового ступеня (доктора наук, доктора філософії), ступеня доктора мистецтва виключно у випадках, у строки та в порядку, що визначені статтею 40 Закону України «Про академічну доброчесність» та спеціальними нормативно-правовими актами Кабінету Міністрів України.

4.3.2. Заходи дисциплінарної відповідальності За вчинення порушень академічної доброчесності працівники Університету за поданням Комісії з академічної доброчесності та корпоративної культури можуть бути притягнуті до дисциплінарної відповідальності відповідно до законодавства України про працю:

- Догана;
- Звільнення з займаної посади.

4.3.3. Імперативні санкції, передбачені законом.

4.3.3.1. У разі встановлення у порядку, визначеному Законом України «Про академічну доброчесність» та цим Положенням, факту **відчуження авторства**, вчиненого педагогічним, науково-педагогічним або науковим працівником Університету, до такого працівника застосовується безальтернативна санкція у виді **звільнення** відповідно до пункту 7 частини першої статті 41 Кодексу законів про працю України.

4.3.3.2. Відчуженням авторства у розумінні цього пункту є передача автором створеного ним на замовлення або без такого замовлення, платно чи безоплатно, академічного твору (його частини) іншій особі та подальше оприлюднення такого академічного твору (його частини) із зазначенням як автора особи, яка не є його автором.

4.3.3.3. У разі встановлення факту **академічного плагіату внаслідок відчуження авторства** до педагогічного, науково-педагогічного або наукового працівника Університету застосовується санкція у виді **звільнення** відповідно до пункту 7 частини першої статті 41 Кодексу законів про працю України.

4.3.3.4. Застосування санкції у виді звільнення здійснюється роботодавцем у порядку та з дотриманням процедур і гарантій, установлених законодавством України про працю та законодавством у сфері академічної доброчесності.

4.3.4. Диференційовані санкції за окремі порушення.

4.3.4.1. У разі встановлення у визначеному Законом України «Про академічну доброчесність» та цим Положенням порядку фактів **приписування авторства, фабрикації або фальсифікації**, вчинених педагогічним, науково-педагогічним або науковим працівником Університету, до такого працівника за рішенням Комісії можуть застосовуватися одна або декілька санкцій, передбачених законодавством України та цим Положенням, з обов'язковим урахуванням характеру та обставин вчинення порушення, його наслідків, форми вини особи (умисел чи необережність) та принципу співмірності (пропорційності).

4.3.4.2. До працівника, який вчинив **приписування авторства**, за рішенням Комісії можуть застосовуватися заходи академічної відповідальності, зокрема:

- догана чи рекомендація роботодавцю щодо звільнення працівника відповідно до пункту 7 частини першої статті 41 Кодексу законів про працю України;
- інші академічні обмеження, передбачені підпунктом 4.3.1 цього Положення.

4.3.4.3. До працівника, який вчинив **фабрикацію або фальсифікацію**, за рішенням Комісії можуть застосовуватися заходи академічної відповідальності, зокрема:

- догана чи рекомендація роботодавцю щодо звільнення працівника відповідно до пункту 7 частини першої статті 41 Кодексу законів про працю України;
- інші академічні обмеження, передбачені підпунктом 4.3.1 цього Положення.

4.3.4.4. Остаточний вид та обсяг застосованих санкцій визначаються Комісією (Уповноваженим органом) колегіально на закритому засіданні з урахуванням усіх встановлених обставин справи та вимог чинного законодавства України.

4.4. Відповідальність за порушення академічної доброчесності під час вступних випробувань.

4.4.1. Дія цього Положення в частині дотримання цінностей, принципів і правил академічної доброчесності поширюється на вступників (абітурієнтів) під час складання ними будь-яких вступних випробувань (іспитів, співбесід, творчих конкурсів, фахових випробувань тощо) для вступу до Університету та його відокремлених структурних підрозділів, а також на всіх осіб, залучених до організації, забезпечення та проведення цих випробувань.

4.4.2. Заходи реагування щодо вступників:

- **Припинення участі у вступному випробуванні:** У разі виявлення факту порушення академічної доброчесності (списування, використання недозволених технічних засобів, шпаргалок, несанкціонованої генерації ШІ, отримання недозволеної допомоги тощо) вступником *безпосередньо під час складання вступного випробування*, його участь у цьому конкретному випробуванні негайно припиняється відповідальним екзаменатором (головою предметної комісії) із занесенням відповідного запису до протоколу випробування, а участь вступника у відповідному вступному випробуванні припиняється. Подальші наслідки визначаються правилами прийому та умовами відповідного вступного випробування.
- **Анулювання результатів випробування:** У разі якщо факт порушення академічної доброчесності вступником було виявлено *після проведення вступного випробування* (у тому числі під час експертної чи технічної

перевірки письмових/комп'ютерних робіт), але до моменту видання наказу про зарахування, Приймальна комісія Університету на підставі подання екзаменаційної комісії чи Комісії з академічної доброчесності ухвалює рішення про анулювання результатів вступного випробування такої особи.

- **Відрахування після зарахування:** У разі якщо факт порушення академічної доброчесності вступником під час вступних випробувань було виявлено та встановлено *після його зарахування* до складу здобувачів вищої або фахової передвищої освіти НУК, такий здобувач підлягає **обов'язковому та безкомпромісному відрахуванню з Університету** за порушення правил академічної доброчесності на підставі наказу Ректора за поданням Приймальної комісії або Комісії з академічної доброчесності.

4.4.3. Відповідальність осіб, залучених до проведення вступних випробувань:

- Особа, яка бере участь в організації, забезпеченні чи проведенні вступних випробувань (екзаменатор, член Приймальної, предметної, апеляційної чи фахової комісії, технічний секретар тощо) та вчинила порушення академічної доброчесності (надання недозволеної допомоги, упереджене оцінювання, фальсифікація балів, свідоме приховування списування тощо), **негайно відсторонюється від участі** у вступній кампанії та підлягає **виведенню зі складу відповідного органу** (комісії) на підставі наказу Ректора Університету.
- Одночасно стосовно такого працівника Комісією з академічної доброчесності та корпоративної культури проводиться розслідування з метою його притягнення до дисциплінарної відповідальності. У разі офіційного встановлення Комісією фактів змови, фальсифікації або фабрикації результатів вступників, до працівника застосовується дисциплінарне стягнення у виді догани або захід відповідальності у виді звільнення з Університету відповідно до пункту 7 частини першої статті 41 Кодексу законів про працю України.

4.5. Маршрути апеляційного оскарження

4.5.1. Рішення Комісії про притягнення до академічної відповідальності, а також рішення про відсутність факту порушення академічної доброчесності може бути оскаржене особою, щодо якої розглядалося повідомлення, а також особою, яка подала повідомлення (заявником), у порядку та строки (**30 днів з дня його оприлюднення**), визначені Законом України «Про академічну доброчесність» та цим Положенням.

4.5.2. Адресація апеляційних скарг (за формою Додатку 5) залежно від предмету розгляду:

4.5.2.1. Регулювання поточних порушень: Апеляційна скарга на рішення Комісії про встановлення факту порушення у поточній роботі Університету та застосування заходів академічної відповідальності (санкцій) або виховних заходів, що не пов'язані з позбавленням наукових ступенів та вчених звань (зокрема, щодо повторного оцінювання, повторного проходження дисципліни, позбавлення стипендії чи пільг здобувачам, а також внутрішніх академічних обмежень викладачів), подається **до Вченої ради Університету**.

4.5.2.2. Скасування кваліфікацій вищої освіти: Апеляційна скарга на рішення Комісії про позбавлення або про відмову у позбавленні **ступеня вищої освіти (бакалавра, магістра)** та відповідної кваліфікації (кваліфікацій), а також бездіяльність Комісії щодо ухвалення такого рішення протягом 6 місяців з дня отримання повідомлення, подається **безпосередньо до Вченої ради Університету**. *Примітка. НАЗЯВО не є суб'єктом розгляду апеляцій щодо позбавлення ступенів вищої освіти* (*бакалавра, магістра*).

4.5.2.3. Позбавлення або відмова у позбавленні наукових ступенів та вчених звань: Апеляційна скарга на рішення Комісії про позбавлення або про відмову у позбавленні **наукового ступеня (доктора філософії, доктора наук), ступеня доктора мистецтва, вченого звання**, а також бездіяльність Комісії щодо розгляду таких справ понад встановлений 6-місячний строк, подається **до НАЗЯВО** у порядку та строки, встановлені чинним законодавством України.

4.5.2.4. Рішення Комісії, ухвалене на виконання остаточного рішення НАЗЯВО щодо наукових ступенів або вчених звань (відповідно до пункту 4.5.4 цього Положення), може бути додатково оскаржене заінтересованими особами **до Вченої ради Університету** у 30-денний строк з дня його оприлюднення.

4.5.3. Регламент розгляду апеляції Вченою радою Університету:

- Апеляційна скарга розглядається вищим колегіальним органом управління (Вченою радою) на найближчому засіданні в порядку, визначеному внутрішніми актами Університету.
- У справах, що розглядаються у порядку, передбаченому ч. 6 статті 40 Закону України «Про академічну доброчесність», за результатами розгляду скарги Вчена рада Університету приймає рішення **шляхом таємного голосування**. У цьому випадку Рішення Вченої ради є остаточним на рівні Університету, не потребує введення в дію наказом ректора, **підлягає обов'язковому оприлюдненню** на офіційному вебсайті Університету**,** а також **доведенню рішення до відома сторін (учасників справи) шляхом їх персонального повідомлення протягом 5 (п'яти) робочих днів з дня його прийняття**.

4.5.4. У разі встановлення Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО) факту порушення академічної доброчесності за результатами розгляду апеляційної скарги, Уповноважений орган (Комісія) Університету зобов’язаний протягом **10 робочих днів** з дня отримання такого рішення ухвалити власне рішення:

- про позбавлення особи наукового ступеня (доктора наук або PhD) чи вченого звання (якщо НАЗЯВО встановило наявність плагіату, фабрикації, фальсифікації);
- про відмову у такому позбавленні (якщо НАЗЯВО не встановило наявності порушень).

4.5.5. Фінальне оскарження: Рішення Комісії (Уповноваженого органу), ухвалене на виконання рішення НАЗЯВО (відповідно до п. 4.5.4), може бути оскаржене до Вченої ради Університету **протягом 30 календарних днів** з дня його

оприлюднення. Вчена рада розглядає таку скаргу та приймає рішення шляхом таємного голосування. Це рішення є остаточним, не потребує введення в дію наказом Ректора, оприлюднюється на офіційному вебсайті Університету **протягом 5 робочих днів** і набирає чинності з дня його оприлюднення.

5. ПРЕВЕНТИВНІ ЗАХОДИ ТА ЗАПОБІГАННЯ ПОРУШЕННЯМ

5.1. З метою запобігання порушенням академічної доброчесності Університет впроваджує комплексну систему превентивних заходів, реалізація якої координується Групою сприяння академічній доброчесності.

5.2. Задля забезпечення дієвості превентивної роботи час, затрачений педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками на проведення заходів з академічної доброчесності, зокрема: на проведення тренінгів із ШІ-грамотності, методичний супровід розробки робочих програм навчальних дисциплін (силабусів, тощо), консультування та супровід здобувачів освіти під час виконання виховних заходів, може враховуватися в їхніх індивідуальних планах роботи в порядку та обсязі, визначених законодавством і внутрішніми актами Університету.

5.3. До базових превентивних заходів належать:

- обов'язкове ознайомлення здобувачів освіти та нових працівників із Кодексом академічної доброчесності та корпоративної культури НУК з обов'язковим підписанням відповідних Декларацій;
- проведення Групою сприяння регулярних інформаційно-просвітницьких заходів, тренінгів та семінарів з питань етики наукових досліджень, академічного письма й прозорого декларування використання інструментів штучного інтелекту;
- інтеграція чітких правил академічної доброчесності до **робочих програм навчальних дисциплін** (зокрема із застосуванням **внутрішньої шкали дозволеного використання технологій штучного інтелекту та правил їх декларування)**. Методичний супровід цього процесу, а також організація та

проведення превентивних занять для першокурсників повністю покладаються на Групу сприяння академічній доброчесності Університету.

5.4. Публічність та відкритість як засіб превенції порушень

5.4.1. Університет розглядає прозорість, відкритість та публічний доступ до результатів освітньої та наукової діяльності як один із ключових превентивних інструментів запобігання академічному плагіату, фабрикації та фальсифікації даних.

5.4.2. Обов'язковому оприлюдненню у відкритому доступі до моменту захисту підлягають тексти всіх прийнятих до захисту за освітніми програмами кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти (ступенів бакалавра та магістра), а також дисертацій здобувачів ступенів доктора філософії (PhD) та доктора наук. Оприлюднення здійснюється з дотриманням законодавства про захист персональних даних, авторське право та інформацію з обмеженим доступом.

5.4.3. З метою забезпечення рівного доступу до процедур атестації, запобігання будь-яким формам дискримінації та урахування особливих освітніх потреб, іноземні здобувачі вищої освіти, які проходять навчання за дистанційною формою та об'єктивно не мають змоги отримати кваліфікований електронний підпис (КЕП) України, мають право використовувати іноземні кваліфікаційні електронні підписи у випадках та порядку, передбачених законодавством і міжнародними договорами України (зокрема кваліфіковані електронні підписи країн ЄС – QES за регламентом eIDAS).

5.4.4. Повний технічний регламент оприлюднення робіт, імперативні терміни, вимоги до накладення КЕП і машинозчитувального формату, а також порядок забезпечення відкритого доступу до оприлюдненої інформації в межах, передбачених законодавством України, визначаються *Інструкцією (Регламентом) з перевірки академічних текстів на наявність текстових збігів та декларування ШІ у НУК*.

5.5. Інституційні гарантії санкційної безпеки та кіберкомплаєнсу

5.5.1. У питанні дотримання вимог кібербезпеки та санкційного контролю Університет керується виключно чинним законодавством України, рішеннями

РНБО та офіційним **«Переліком забороненого до використання програмного забезпечення та комунікаційного (мережевого) обладнання»**, що ведеться та регулярно оновлюється **Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України (Держспецзв'язку)**.

5.5.2. В Університеті діє процесуальний **Принцип презумпції дозволеності («не заборонено те, на що немає офіційних державних санкцій»)**. Будь-яка система чи сервіс штучного інтелекту, яка на момент використання здобувачем або працівником **не була включена** до офіційного санкційного переліку Держспецзв’язку, визнається **апріорі дозволеною** з точки зору санкційного кіберкомплаєнсу Університету.

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1. Це Положення розглядається та затверджується Вченою радою Університету після його обов'язкового погодження з вищим органом студентського самоврядування (Студентською радою) та Науковим товариством (Радою молодих науковців) НУК і вводиться в дію відповідним наказом Ректора Університету.

6.2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться у такому ж порядку, в якому воно затверджується (за рішенням Вченої ради), з дотриманням вимог частини третьої статті 12 Закону України «Про академічну доброчесність».

6.3. Питання, що стосуються процедур забезпечення академічної доброчесності та притягнення до відповідальності, які не врегульовані цим Положенням, вирішуються відповідно до чинного законодавства України, зокрема Закону України «Про академічну доброчесність», Статуту Університету та Кодексу академічної доброчесності та корпоративної культури НУК. У разі суперечності між нормою цього Положення та Законом України «Про академічну доброчесність» застосовуються норми Закону.

6.4. Розгляд повідомлень про порушення академічної доброчесності, вчинені до дня введення в дію Закону України «Про академічну доброчесність», прийняття рішень за результатами такого розгляду та їх оскарження здійснюються з урахуванням перехідних положень зазначеного Закону.

Міра академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності, вчинене до дня введення в дію Закону України «Про академічну доброчесність», визначається відповідно до законодавства, чинного на момент вчинення відповідного порушення, якщо інше не встановлено перехідними положеннями зазначеного Закону.

Процедурні питання розгляду повідомлення, гарантії прав учасників провадження та порядок оскарження визначаються з урахуванням законодавства, чинного на момент здійснення відповідної процесуальної дії, якщо інше не встановлено законом.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Голові Комісії з академічної доброчесності
та корпоративної культури НУК

(або: Голові експертної комісії / Завідувачу кафедри /
Голові спецради / Головному редактору)

ДЕКЛАРАЦІЯ

про відсутність конфлікту інтересів

Я, _____,

(П.І.Б., посада, науковий ступінь, вчене звання)

діючи як (необхідне позначити [х]):

[ ] член Комісії з академічної доброчесності та корпоративної культури НУК імені адмірала Макарова;
[ ] член Експертної комісії кафедри (спеціалізованої вченої ради, редакційної колегії);

[ ] уповноважений експерт кафедри / рецензент / офіційний опонент,

перед початком розгляду справи / здійснення фахового (експертного) аналізу та оцінювання академічного твору стосовно:

_____

_____

(назва академічного твору, П.І.Б. автора (здобувача) робота якого перебуває на експертизі)

заявляю, що:

1. У мене **відсутній реальний або потенційний конфлікт інтересів** (пряма чи опосередкована особиста зацікавленість, службова чи приватна залежність, родинні або близькі зв’язки, спільне наукове керівництво чи консультування, спільні публікації або участь у спільних НДДКР за останні 3 роки) із заявником, автором твору (здобувачем) або його науковим керівником.
2. Я зобов’язуюся забезпечити об'єктивне, неупереджене, всебічне та незалежне дослідження наданих матеріалів і доказів, керуючись виключно принципами процедурної справедливості й вимогами чинного законодавства, без підпадання під сторонній адміністративний, корпоративний чи особистий тиск.
3. У разі виникнення обставин, що можуть свідчити про наявність конфлікту інтересів у процесі роботи, зобов'язуюся негайно повідомити про це керівника відповідного підрозділу (Голову Комісії / завідувача кафедри / голову спецради / головного редактора) та заявити про самовідвід від участі у розгляді чи оцінюванні.

«____» _____ 20 р. _____

(Підпис)

Додаток 2

Голові Комісії з академічної доброчесності
та корпоративної культури НУК
(або Ректору НУК імені адм. Макарова)

_____
(П.І.Б. заявника)

_____
(посада / статус, курс, факультет/інститут)

_____
Контактний тел.:

_____
E-mail:

_____

ПОВІДОМЛЕННЯ (ЗАЯВА)

про ознаки порушення академічної доброчесності

Повідомляю, що під час

_____

_____
(вказати обставини: перевірки кваліфікаційної роботи, рецензування статті, складання іспиту тощо)

було виявлено ознаки порушення академічної доброчесності з боку:

Особа, стосовно якої подається повідомлення:

_____

_____
(П.І.Б., посада / статус, кафедра / факультет / група)

Вид можливого порушення *(відповідно до ст. 18 Закону України «Про академічну доброчесність» та Положення НУК)*:

[ ] Відчуження авторства (написання роботи на замовлення);

[ ] Приписування авторства;

[ ] Академічний плагіат;

[ ] Самоплагіат;

[ ] Фабрикація або фальсифікація даних;

[ ] Недоброчесне використання результатів, згенерованих ШІ;

[ ] Несамостійне виконання завдання / Недозволена допомога;

[ ] Недоброчесне оцінювання результатів навчання;

[ ] Академічний саботаж / Схиляння до порушення;

[ ] Інституційні порушення.

Конкретний об’єкт / академічний твір, у якому виявлено порушення:

- Назва роботи / дисципліни:

_____

- Вид роботи: *(наукова стаття, кваліфікаційна робота, тест, звіт тощо)*

  _____

- URL-адреса вебсторінки; (*Національного репозитарію академічних текстів та/або офіційного вебсайту, де розміщено електронний примірник твору, індекс DOI (за наявності)*

  _____

- Інформація про рішення, яким особі було присуджено науковий ступінь, ступінь вищої освіти або присвоєно вчене звання на підставі зазначеного твору (*якщо застосовно*):

  _____

- Посилання на вимоги до академічних творів, які були чинними на момент присудження відповідного ступеня або присвоєння звання (*заповнюється для захищених робіт*):

  _____

Стислий виклад фактичних даних, що можуть бути перевірені:

Додатки до повідомлення, що підтверджують зазначені факти:

1. Форма порівняльної таблиці текстових збігів (Додаток 3 до Положення) на ___ арк. *(обов'язково у разі плагіату)*.
2. Доказова база / Першоджерела.

   Зазначте форму надання джерел (можливо обрати декілька варіантів):
   [ ] Електронні посилання (URL / DOI) на офіційні вебсайти або Національний репозитарій на ___ арк.
   [ ] Копії (роздруківки) матеріалів з неофіційних вебсайтів на ___ арк.
   (Відповідно до п. 3.2.3 Положення, додані матеріали містять: повний текст, вказівку на авторство, дату, вихідні відомості та зміст).
   [ ] Електронна або паперова копія джерела, відсутнього у мережі Інтернет, на ___ арк.
   (Своїм підписом під цією заявою я додатково підтверджую, що надана мною копія є ідентичною примірнику / оригіналу).
3. Інші докази на ___ арк.

Підтверджую, що надані мною дані є достовірними, а повідомлення подається неупереджено з метою захисту академічних стандартів Університету. Надаю згоду на обробку моїх персональних даних з метою розгляду цього повідомлення.

«____» _____ 20___ р. _____

(Підпис)

(*Примітка: У разі подання цього повідомлення в електронній формі, воно обов'язково має бути скріплене кваліфікованим електронним підписом (КЕП/QES) заявника*).

Додаток 3

ФОРМА ПОРІВНЯЛЬНОЇ ТАБЛИЦІ ТЕКСТОВИХ ЗБІГІВ (ПОПЕРЕДНІЙ АНАЛІЗ ФАКТІВ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ)

Відомості про заявника: _____
(П.І.Б., посада / статус, контактний email та телефон)

Відомості про академічний твір, що перевіряється (об'єкт перевірки):

- **Назва роботи:** _____
- **Тип роботи:** _____
(кваліфікаційна робота, наукова стаття, монографія, дисертація тощо)
- **Автор (автори) роботи:** _____
- **Рік видання / захисту / оприлюднення:** _____

Таблиця зіставлення текстових матеріалів:

№ з/п	**Фрагмент тексту, що перевіряється (із зазначенням сторінки, абзацу/розділу)**	**Першоджерело / Джерело запозичення (автор, назва, рік, сторінка, URL-посилання)**	**Характер запозичення (Прямий плагіат / Перефразування / Некоректне цитування)**	**Примітки / Коментарі заявника**
1	**Стор. 12, абзац 2:** «*Застосування штучного інтелекту в освітньому процесі потребує створення прозорих механізмів декларування.*»	**Петренко І.І., 2024, стор. 45:** «*Впровадження інструментів ШІ в освітню діяльність вимагає розробки прозорих процедур декларування.*» *(URL: https://...)*	Перефразування (синонімічна заміна)	Змінено окремі слова, загальна структура речення збережена, посилання відсутнє.
2	**Стор. 18, Таблиця 2.1:** «[Вставити виділений фрагмент або текст таблиці]»	**Свиридюк П.П., 2023, стор. 112, Таблиця 4:** «[Текст оригінальної таблиці]»	Дослівне запозичення (прямий плагіат)	Повністю скопійована таблиця без зазначення джерела та без посилання на автора.
3	...	...	...	...

Вимоги та інструкція щодо заповнення порівняльної таблиці:

1. **Візуальне виділення:** Заявник зобов'язаний візуально виділити текстові збіги в обох колонках (наприклад, **жирним шрифтом**, *курсивом* або кольоровим маркером), щоб продемонструвати обсяг неправомірного запозичення. Спільні терміни та загальноприйняті формулювання залишаються без виділення.
2. **Доказова база:** До таблиці обов’язково додаються робочі електронні посилання (URL) та/або повнотекстові копії сторінок першоджерела у форматі PDF/JPEG/PNG.
3. У таблицю включаються лише ті фрагменти, у яких виявлено ознаки некоректного запозичення або відсутність належних посилань на авторів та джерела.

Додаток 4

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА

Комісія з академічної доброчесності та корпоративної культури/ Уповноважений орган

РІШЕННЯ № ____

щодо розгляду справи

про порушення академічної доброчесності

«____» _____ 20___ р.

І. Вступна частина Комісія з академічної доброчесності та корпоративної культури НУК імені адмірала Макарова (далі – Комісія) у складі:

Голова Комісії:

_____

Секретар Комісії:

_____

Члени Комісії:

_____

_____

Розглянула на засіданні (протокол № ___ від «_ __» _____20__р.) справу за повідомленням

_____ стосовно:

_____

(П.І.Б. та статус особи, щодо якої здійснювалася перевірка)

ІІ. Описова частина До Комісії надійшло повідомлення про вчинення порушення академічної доброчесності, а саме:

_____

_____

(стислий зміст звинувачень, назва роботи/дисципліни, обставини)

ІІІ. Мотивувальна частина Під час проведення перевірки та дослідження доказів Комісією встановлено:

1. Обставини справи та результати аналізу доказів *(у тому числі Порівняльної таблиці, звіту антиплагіатної системи, перевірки AI-декларації, експертних висновків тощо)*:

_____

(опишіть детально факти: назву роботи, обсяг текстових збігів, чи підтверджує аналіз чернеток самостійність виконання, чи

_____

виявлено факти ШІ-галюцинацій як фабрикації даних, тощо.)

2. Аналіз заперечень та пояснення особи, стосовно якої порушено питання:

_____

(обов'язково вкажіть зміст наданих особою пояснень; наведіть розгорнуте процесуальне обґрунтування того,

_____

чому Комісія повністю або частково ПРИЙМАЄ чи ВІДХИЛЯЄ заперечення особи та аргументи її представника/адвоката)

3. Обґрунтування застосованого заходу реагування (санкції) з урахуванням пом'якшувальних чи обтяжувальних обставин *(первинність вчинення, визнання вини, умисел тощо)*:

_____

(опишіть, чому обрано саме цей захід реагування; обґрунтуйте співмірність покаранню: чи є порушення первинним /

_____

ненавмисним [виховний захід] чи умисним [академічна відповідальність])

На основі проведеного аналізу Комісія дійшла висновку про **наявність / відсутність** у діях

_____

складу порушення академічної доброчесності, передбаченого ст. 18 Закону України «Про академічну доброчесність» та Розділом 2 Положення НУК.

IV. Резолютивна частина На підставі викладеного, керуючись Законом України «Про академічну доброчесність» та Положенням про академічну доброчесність НУК, Комісія

УХВАЛИЛА:

1. **Визнати**

   _____

   (П.І.Б. особи)

   винним(ою) / невинуватим(ою) у вчиненні порушення академічної доброчесності у формі:

   _____

2. **Застосувати (або ухвалити обов'язкове подання ректору для застосування)** захід академічної / дисциплінарної відповідальності у вигляді:

   _____

   (конкретна санкція відповідно до Розділу 4 Положення)

Строк та маршрут оскарження: Рішення може бути оскаржене **протягом 30 календарних днів** з дня ознайомлення (оприлюднення):

1. до Вченої ради НУК *(щодо поточних санкцій здобувачів/працівників за ст. 37, а також у справах про позбавлення ступенів вищої освіти бакалавра чи магістра за ст. 40)*;
2. до НАЗЯВО *(виключно у справах щодо позбавлення наукових ступенів доктора філософії, доктора наук, доктора мистецтва або вчених звань за ст. 40)*.

Голова Комісії: _____ _____

(Підпис) (І.ПРІЗВИЩЕ)

Секретар Комісії: _____ _____

(Підпис) (І.ПРІЗВИЩЕ)

З висновком ознайомлений(а)

«____» _____ 20 р. _____

(Підпис особи, щодо якої прийнято рішення)

Додаток 5

Голові Вченої ради НУК ім. адм. Макарова
(або НАЗЯВО)

_____
(П.І.Б. особи, притягнутої до відповідальності, або заявника)

_____
(студент, аспірант, викладач, кафедра/група)

Контактний тел.: _____

E-mail: _____

АПЕЛЯЦІЙНА СКАРГА

на Рішення Комісії з академічної доброчесності та корпоративної культури

№ ___ від «___» _____20___р.

(Примітка: Апеляційна скарга подається протягом 30 календарних днів з дня оприлюднення (ознайомлення) з рішенням Комісії. Увага: скарги щодо поточних стягнень та позбавлення ступенів бакалавра/магістра подаються до Вченої ради НУК; скарги щодо позбавлення наукових ступенів PhD, докторів наук та вчених звань подаються безпосередньо до НАЗЯВО).

«___» _____ 20 року Комісією з академічної доброчесності та корпоративної культури НУК було прийнято Рішення № ___, згідно з яким мене визнано винним(ою) у вчиненні порушення академічної доброчесності у формі:

_____

та застосовано захід відповідальності у вигляді

_____

_____.

З вказаним Рішенням Комісії **не погоджуюся частково / повністю** з наступних підстав:

1. Обґрунтування незгоди з висновками Комісії *(вказати процесуальні порушення, неповноту дослідження доказів, помилковість трактування запозичень / виходів тощо)*:

_____

_____

2. Обставини, що не були враховані Комісією *(у тому числі пом'якшувальні обставини, відсутність умислу, підтверджене належне декларування використання ШІ тощо)*:

_____

_____

3. Нові докази, які не були досліджені під час первинного розгляду *(за наявності)*:

_____

_____

На підставі викладеного, керуючись Розділом 4 Положення про академічну доброчесність НУК та ст. 37 Закону України «Про академічну доброчесність»,

ПРОШУ:

1. Прийняти апеляційну скаргу до розгляду Вченою радою НУК [або НАЗЯВО].

2. Скасувати / змінити Рішення Комісії з академічної доброчесності та корпоративної культури № ___ від «____» _____ 20___ р.
3. *(Необхідне обрати)*:

   [ ] Закрити провадження у справі у зв'язку з відсутністю складу порушення.

   [ ] Пом'якшити заходи академічної / дисциплінарної відповідальності.

   [ ] Направити справу на повторний розгляд у новому складі Комісії.

Додатки до апеляційної скарги:

1. Копія оскаржуваного Рішення (Висновку) Комісії № ___ на ___ арк.
2. Документи та докази, що обґрунтовують позицію апелянта, на ___ арк.

«___» _____ 20___ р. _____

(Підпис)